

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

AS ROCKWOOL AVD MOSS
Værlegata 56
1531 Moss

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 28. juni 2013

Vår ref.: 2013/

Deres ref.:

Saksbehandler: Britt Endre, telefon: 22573439

Revisjonsrapport

2013.025.R.Klif

Revisjon ved ROCKWOOL AS, Fabrikk Moss

Dato for revisjonen: 26. - 28. juni 2013

Kontrollnummer: 2013.025.R.Klif

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:

Erik Ølstad

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:

Britt Endre

Andre deltagere fra virksomheten:

Ellen Erring

Andre deltagere fra Klif:

Håkon Oen

Henning Gøhtesen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Rockwool Moss under sluttmøtet den 28. juni 2013. Rapporten er å anse som endelig.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) avdekket to avvik og ga fire anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Virksomhetens arbeid med miljørisikoanalyser har mangler.
- Virksomheten har to kjemikalier som ikke er deklarerert til Produktregisteret

Anmerkninger:

- Virksomhetens rutiner vedrørende dokumentasjon for kjemikalier kan forbedres
- Virksomheten har ikke kartlagt utslipp til luft fra resinproduksjon
- Beredskapspermen er ikke datert og det er usikkert om alle dokumentene er oppdatert
- Rutiner for håndtering av farlig avfall kan forbedres

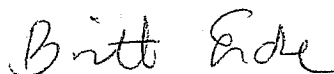
Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Rockwool Moss må sende en skriftlig bekreftelse innen 15.september 2013 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

28. juni 2013

Britt Endre

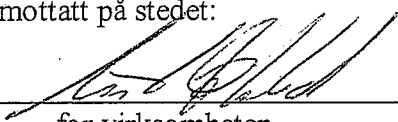
dato

kontrollør

Klima- og forurensningsdirektoratet

Vi bekrefter at rapporten er mottatt på stedet:

28. juni 2013

dato

for virksomheten

Underskriften gjelder kun som bekreftelse på at rapporten er mottatt. Eventuelle kommentarer om faktiske feil i rapporten kan sendes Klif innen to uker.

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Østfold ved miljøvernavdelingen
- Moss kommune
- DSB ved storulykkekoordinator

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: AS ROCKWOOL AVD MOSS	
Organisasjonsnr.: 973104098	Eies av: 923828583
Bransjenr. (NACE-kode): 23.990 - Produksjon av ikke-metallholdige mineralprodukter ikke nevnt annet sted	

Kontrollert enhet

Navn: ROCKWOOL AS, Fabrikk Moss	Anleggsnr.: 0104.0039.01
Kommune: Moss	Fylke: Østfold
Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, unntatt pukkverk	Gebysats: 2
Tillatelse gitt: 3. mars 2000	Sist endret: 19. mai 2008

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Klif har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- internkontroll
- tillatelse
- risikovurdering
- utslippskontroll
- avfallshåndtering
- farlig avfall
- storulykke, beredskap
- kjemikaliehåndtering
- substitusjon

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Rockwool Moss plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. Vi ber også om å få en tilbakemelding på hvordan dere vil vurdere anmerkningene. For at Klif skal kunne avslutte saken, må Rockwool Moss innen 15. september 2013 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan ulovlig forhold er fulgt opp og en vurdering av anmerkningene.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/Britt Endre.

4. Gebyr for revisjonen

Rockwool Moss er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. varselbrev fra Klif datert 30. januar 2013). Dette betyr at dere skal betale kr. 81 100,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 28. juni 2013. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Klif. Klif viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klifs postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Avvik 1

Virksomhetens arbeid med miljørisikoanalyser har mangler.

Avvik fra: Tillatelse datert 19.mai 2008 punkt 2.5 og punkt 10.1 og forskrift om systematisk helse, - miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5, annet ledd punkt 6.

Kommentar:

Rockwool Moss har gjennomført en risikoanalyse datert 5. juni 2011 på ytre miljø (utslipp til grunn, vann og luft). Det ble gjort en risikoanalyse av alle kjemikalier som kan gi utslipp, eller har iboende egenskaper som kan skade miljø. I tillegg til kjemikaliene ble utslipp fra

råvarelageret (koks og anoder) vurdert. Denne risikoanalysen er oppdatert i mai – juni 2013 der enkelte forhold er vurdert med høyere risiko etter tiltak enn tidligere. De har gjort en svært enkel risikoanalyse (støv, støy og gass) for tankfarmområdet.

Virksomheten utfører risikoanalyser etter norsk standard NS 5814 og bruker et skjema for risikoanalyse med konklusjoner gitt i tiltaksskjema. De har ikke en dokumentasjon som definerer sannsynlighet- og alvorlighetsfaktorer for konsekvens. Det foreligger heller ikke en begrunnelse for akseptkriterier for når tiltak skal iverksettes.

Rockwool Moss har ikke risikovurdert alle ytre miljøforhold ved sin virksomhet. Vi kan blant annet ikke se dokumentasjon på at følgende er risikovurdert:

- Lagring av råvarer ved kai av basalt, anortositt, dolomitt og slagg. Under revisjonen var lagring av basalt og anortositt utenfor steinbarrieren.
- Transport av avfall og kjemikalier fra mottak til produksjonsanlegg og ut av anlegget og intern transport
- Støvflukt fra koksfines til omgivelsene
- Utslipp til luft fra resinproduksjon
- Sabotasje/sikring mot uvedkommende
- Ekstremværehendelser

Rockwool Moss har ingen overordnet prosedyre for risikovurderinger.

Rockwool Scandinavia har en prosedyre for gjennomføring av risikoanalyser i forhold til storulykkeforskriften. (1.02). og et dokument for risikokartlegging (8.04). Denne prosedyren gir en god beskrivelse for å gjennomføre risikoanalyser ikke bare etter storulykkeforskriften.

Avvik 2

Virksomheten har to kjemikalier som ikke er deklarerert til Produktregisteret

Avvik fra: forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier § 21

Kommentarer:

Rockwool Moss opplyser at innkjøp av kjemikalier og råvarer gjøres via kontoret i Rockwool Danmark. De kjøper det meste fra norske leverandører, men to merkepliktige kjemikalier kjøpes fra Tyskland, Finland og Danmark. Dersom virksomheten kjøper inn mer enn 100 kg per år av et merkepliktig kjemikalie fra utlandet skal kjemikalien deklarerer til Produktregisteret. Deklareringen kan gjøres av Rockwool Moss eller av leverandøren. Dersom den utenlandske leverandøren deklarerer kjemikalien, skal Rockwool Moss stå som kunde i Produktregisteret. Ved gjennomgang av opplysninger gitt til Produktregisteret, kommer det fram at to kjemikalier ikke er deklarerert til Produktregisteret. For det ene kjemikalien fra en av to leverandører er det deklarerert, men her må Rockwool Moss sikre at den importerte mengden er registrert.

Under revisjonen opplyses det at Rockwool International følger opp saken.

7. Anmerkninger

Anmerking 1

Virksomhetens rutiner vedrørende dokumentasjon for kjemikalier kan forbedres

Kommentarer:

Rockwool Moss mangler en innkjøpsrutine for innkjøp av kjemikalier/ råvarer og krav til leverandører om blant oppdaterte sikkerhetsdatablad og om deklarerer til Produktregisteret. Rockwool Moss har en oversikt over sine kjemikalier i Eco online. De bruker også Eco online for substitusjonsvurderinger. De mangler en skriftlig prosedyre for substitusjonsvurdering. Under revisjonen ble det framlagt en prosedyre fra Rockwool International, om substitusjon men som ikke er innarbeidet i Rockwool Moss sin dokumentasjon.

Anmerking 2

Virksomheten har ikke kartlagt utslipp til luft fra resinproduksjon

Kommentarer:

Produksjon av bindemiddel medfører normalt utslipp til luft. Dette utslippet er ikke regulert i tillatelsen. Ved uønskede hendelser som overkoking kan utslippet være mer omfattende. Virksomheten har ikke kartlagt dette utslippet

Anmerking 3

Beredskapspermen er ikke datert og det er usikkert om alle dokumentene er oppdatert

Kommentarer:

Virksomheten er en storulykkevirksomhet etter § 6. Beredskap er årets tema for HMS-etatens storulykke kontroll. Permen ble gjennomgått under revisjonen og det er avdekket at permen ikke er datert. Sikkerhetsdatablad, faresedler, brannteknisk rapport og kart er datert fra 2002-2004. Tankoversikt, instruks for industrivernleder og aksjonsleder er ikke datert. Virksomheten opplyser at de har en løpende oppdatering av beredskapsplanen. Det framgår ikke av dokumentene om når de sist ble gjennomgått, om de fortsatt er gjeldene eller om de trenger en oppdatering.

Anmerking 4

Rutiner for håndtering av farlig avfall kan forbedres

Kommentar:

Virksomheten har en rutine for avfallshåndtering, dokument nummer 3.0.01. Av rutinen framgår det ingenting om virksomhetens praksis når det gjelder deklarerer av farlig avfall. Det framgår heller ikke at avfall som skal gå til deponi krever basiskarakterisering. Videre har den henvisninger til gammel betegnelse "spesialavfall", samt at den oppgir EAL-koder som ikke er riktige, blant annet gjelder dette flyveaske.

Virksomheten opplyser at det i forbindelse med egenrapportering til Klif foretas en gjennomgang av hva som faktisk har vært levert av farlig avfall i løpet året. Det er ikke etablert en løpende oversikt over alle leveranser av farlig avfall.

Rockwool Moss har engasjert Norsk Gjenvinning AS som tar seg av tømning og vedlikehold av oljeutskiller. De opplyser at praksis er at bedriften får en analyserapport dersom kravet til utslipp ikke overholdes. Virksomheten vet ikke selv hva som slippes ut over oljeutskilleren, og kjenner heller ikke til hvilke utslippskrav som gjelder eller hvordan prøvetaking gjennomføres.

For å få bedre oversikt over reglene som knytter seg til håndtering av farlig avfall, henviser Klif til veileder fra Norsas om innlevering og deklarerer av farlig avfall som gir en god oversikt over hva som kreves. Denne kan lastes ned fra nettsiden www.norsas.no

8. Andre forhold

Rockwool Moss er ISO 9001 og 14001sertifisert. De har et eget internkontrolldokumentasjon system Maqueen og et nytt system Ropex som bygger på LEAN.

Beredskapsøvelser

Rockwool Moss har hyppige beredskapsøvelser, også i samarbeid med Mosseregionens interkommunale brann- og feiervesen og øvrige nødetater, og en omfattende beredskapsplan. Beredskapen er godt utstyrt med brannteknisk- og kjemikalie utstyr (bil og to hengere).

Ny veileder for utslippskontroll

Klif arbeider med en ny veileder for utslippskontroll som vil bli tilgjengelig i løpet av kort tid.

Drift

Virksomheten har satt fokus på god drift av anlegget og god kontroll på ovn for å redusere bypass og bruk av nødskorstein.

Utslippsmålinger

Rockwool Moss utfører utslippsmålinger 4 ganger i året og vurderer å redusere omfanget av måling for blant annet bly. Eventuelle endringer av målinger må begrunnes og tas opp med saksbehandler.

Flyveaske

Virksomheten opplyser at de jobber med omklassifisering av flyveaske med sikte på at det ikke er farlig avfall.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 28. mai 2013: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 26. juni 2013: Informasjon fra Klif om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 26. juni 2013 til 27. juni 2013.
  - 9 personer ble intervjuet
  - befaringer til følgende steder:

- Lagringsområder for råvarer, kjemikalier og avfall
  - Kai område for lagring av råmaterialer
  - Kontrollrom
  - Beredskapsområde og beredskapsutstyr
- Avsluttende møte 28. juni 2013: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klif

VEDLEGG 1

Deltagere ved Klifs revisjon ved Rockwool Moss, 26. - 28. juni 2013

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Fabrikk sjef	X	X	X	X
Lab ansvarlig	X	X	X	X
Miljøchef	X	X		X
Driftsleder		X		X
Arbeidsleder		X	X	X
1. operatør blander/varemottak		X	X	X
Senior prosessingeniør		X	X	X
Industrivernleder		X	X	X
Kontrollromsoperatør			X	
Vedlikeholdsleder			X	
Vedlikeholdoperatør			X	

Klifs revisjonsgruppe:

Britt Endre, revisjonsleder

Håkon Oen, revisor

Henning Gøhtesen, revisor

VEDLEGG 2

Dokumentunderlag for Klifs revisjon ved Rockwool Moss, 26. - 28. juni 2013

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Egenrapporten for 2012
- Organisasjonskart og stillingsbeskrivelser
- Prosesskart og flytskjema
- Beredskapsperm
- Møtereferat kvalitet- og miljøledelse
- Ledelsens gjennomgang
- Internrevisjon
- Miljøhandlingsplaner
- Risikoanalyser
- Aktuelle prosedyrer for ytre miljø
- Måleprogram
- Analyseresultater
- Støymålinger
- Avviksskjema
- Kjemikalieoversikt
- Deklarasjonsskjema for farlig avfall
- Kompetanseplan
- Beredskapsøvelser, plan og evalueringer